

Slovensko predsedstvo EU 2008
Slovenian Presidency of the EU 2008
La Présidence slovène de l'UE 2008

DEKLARACIJA VRHA EVROPSKA UNIJA – ZDRUŽENE DRŽAVE AMERIKE

Brdo pri Kranju, 10. junij 2008

Voditelji Evropske unije in Združenih držav Amerike smo se danes srečali na Brdu v Sloveniji, da bi še okrepili svoje strateško partnerstvo. Ta vrh in dejstvo, da ga gosti Slovenija kot predsedujoča Svetu EU, razumemo kot simbol svojega prizadevanja za doseg svobodne, demokratične in združene Evrope. Proces združevanja Evrope je izjemen zgodovinski prispevek našega polstoletnega partnerstva.

Strateško partnerstvo med EU in ZDA je trdno zasidrano v naših skupnih vrednotah in vse bolj postaja izhodišče, s katerega lahko s skupnimi močmi delujemo pri odzivanju na najresnejše svetovne izzive ter spodbujanju naših skupnih vrednot, svobode in blaginje po vsem svetu. Prizadevamo si za svet, ki bo temeljil na mednarodnem pravu, demokraciji, pravni državi in človekovih pravicah, podkrepjen pa bo s široko in trajno tržno naravnano gospodarsko rastjo. V težkih časih se je trdnost vezi med EU in ZDA potrdila; svojo vodilno vlogo v svetu in učinkovito čezatlantsko sodelovanje dokazujemo tudi, ko stojimo pred najbolj žgočimi izzivi današnjega časa:

- spodbujanje miru v svetu, stabilnosti, demokracije, človekovih pravic, mednarodnega kazenskega pravosodja, pravne države in odgovornega vodenja države,
- sodelovanje pri preprečevanju konfliktov in pokonfliktni obnovi,
- boj proti razmahu terorizma ob hkratnem spoštovanju temeljnih svoboščin, ki so osnova naše demokratične družbe,
- spodbujanje hitro rastočih svetovnih gospodarskih sil, naj prevzamejo svojo odgovornost v svetovnem sistemu, ki ga urejajo pravila,
- spodbujanje odprtega, konkurenčnega in inovativnega čezatlantskega gospodarstva s prostim pretokom blaga, oseb, storitev in kapitala, ob prizadevanju za čimprejšnji uravnotežen in drzno zastavljen dogovor v krogu pogajanj STO v Dohi, ki bo prinesel dostop do novih trgov ter okrepil rast v razvitih državah in državah v razvoju,
- boj proti podnebnim spremembam, spodbujanje energetske varnosti in učinkovitosti, pomoč državam v razvoju, da se izkopljejo iz revščine, ter boj proti najhujšim nalezljivim boleznim.

Za uspešen odziv na vse to so nujni enotni cilji na obeh straneh Atlantika in učinkoviti večstranski prijemi. Z združenimi močmi zmoremo več, zlasti pri odzivanju na nove svetovne izzive.

Svetovna varnost, mir, človekove pravice in demokracija

V tem odločilnem letu za Zahodni Balkan poudarjamo pomen evropske in čezatlantske perspektive kot bistvenega dela pri spodbujanju stabilnosti in gospodarskega napredka celotne regije. Z odobravanjem sprejemamo zavezo EU, da bo ponudila članstvo vsem državam Zahodnega Balkana, takoj ko bodo izpolnjeni potrebni pogoji. Prav tako odobravamo nedavne sklepe Nata, da bo razširil svoje članstvo na Zahodni Balkan.

Pohvalen se nam zdi napredek Hrvaške, Srbije, Albanije, Nekdanje jugoslovanske republike Makedonije, Bosne in Hercegovine ter Črne gore pri vključevanju v EU in Nato. Z veseljem smo pospremili podpis sporazuma o stabilizaciji in pridruženju ter začasnega sporazuma EU s Srbijo kot potrditev njene zavezanosti evropski prihodnosti in pomemben korak države na poti proti EU. Odobravamo zavezo vseh političnih sil v Nekdanji jugoslovanski republiki Makedoniji, da ohranijo enotnost v okviru nacionalnega soglasja za delovanje v smeri evroatlantskih povezav. Z veseljem pričakujemo bližnji podpis sporazuma o stabilizaciji in pridruženju z Bosno in Hercegovino ter bosanske voditelje pozivamo, naj ostanejo odprti za trajni reformni proces.

Še naprej bomo podpirali stabilnost in varnost Kosova in njegovega regionalnega povezovanja, pri gospodarskem in institucionalnem razvoju pa mu bomo priskočili na pomoč. Ugotavljamo, da so kosovske oblasti predane cilju stabilne, demokratične in večetnične družbe. Pohvaliti želimo prispevke Nata in OVSE na Kosovu. Sodelovali bomo pri izvedbi gladkega prehoda z UNMIK na EULEX pri uveljavljanju pravne države na celotnem ozemlju Kosova, kar je odločilnega pomena za njegovo stabilnost. EU odobrava sodelovanje ZDA pri misiji EULEX.

Z veseljem sprejemamo zadnje korake k miru na Bližnjem vzhodu in se bomo z dopolnjujočimi ukrepi trudili podpirati vpletene strani pri doseganju političnega dogovora do konca leta 2008, kakor je bilo predvideno na konferenci v Annapolisu. Odločeni smo podpreti tudi poznejše izvajanje dogovora, Izrael in Palestince pa vnovič pozivamo, naj v celoti izvajajo obveznosti po časovnem načrtu. EU in ZDA pomembno prispevata h krepitvi palestinskih zmogljivosti, kar naj bi utrla pot prihodnji demokratični palestinski državi, ki bo mirno in varno sobivala z Izraelom in drugimi sosedami. Poudarjamo pomen nenehnega širokega in konstruktivnega vključevanja arabskih partneric ter želimo pohvaliti mirovno pobudo Arabske lige, katere cilj je prispevati k miru na vsem Bližnjem vzhodu. Donatorje, še zlasti iz regije, pozivamo, naj izpolnijo svoje obljube, jih po možnosti okrepijo in zagotovijo pomoč palestinski oblasti.

Z odobravanjem sprejemamo izvolitev Michela Sulejmana za predsednika Libanona. Z veseljem pričakujemo celovito izvajanje dogovora iz Dohe in popolno obnovo delovanja vseh demokratičnih državnih institucij v Libanonu. Potrjujemo svojo skupno podporo suverenosti in neodvisnosti države ter podporo libanonski vladi. Vse vpletene, s Sirijo vred, pozivamo k spoštovanju resolucij Varnostnega sveta ZN št. 1559, 1701, 1757 in drugih ustreznih resolucij, kar vključuje popolno sodelovanje s posebnim sodiščem za Libanon. Zavračamo uporabo nasilja kot sredstva za doseganje političnih ciljev in znova izrekamo svojo podporo razširitvi popolne pristojnosti libanonske vlade na ozemlje vse države.

Pričakujemo, da bo Iran spoštoval mednarodne obveznosti glede svojih jedrskih dejavnosti ter popolnoma in dokazljivo opustil bogatenje urana in v celoti sodeloval z IAEA. Z izvajanjem dodatnega protokola si mora docela povrniti mednarodno zaupanje, da ima njegov jedrski program izključno miroljubni namen. IAEA mora razkriti vse delovanje, povezano z orožjem, in ji omogočiti, da preveri, ali je bilo tovrstno delovanje res v celoti opuščeno. Potrjujemo dvotirno strategijo o tem vprašanju, ki je bila podprta s svežnjem pobud, in znova izražamo prepričanje, da za Iran ostaja odprta obojestransko zadovoljiva rešitev, dosežena s pogajanjem. Hkrati bomo v celoti in učinkovito izvajali resolucije Varnostnega sveta ZN št. 1737, 1747, 1803 in druge ustrezne resolucije, te sankcije pa smo pripravljene dopolniti z dodatnimi ukrepi. Še naprej si bomo prizadevali, tudi prek Projektna skupine za finančno ukrepanje, s skupnimi ukrepi zagotoviti, da iranske banke ne bi mogle zlorabiti mednarodnega bančnega sistema za podpiranje širjenja orožja in terorizma. Iransko vlado pozivamo, naj sodeluje v boju proti terorizmu. Ponavljamo svojo zaskrbljenost zaradi politike Irana v regiji, zlasti njegove nenehne podpore terorističnim organizacijam, in ga pozivamo, naj v regiji igra odgovorno in konstruktivno vlogo. Poudarjamo tudi nenehne skrbi zaradi slabšanja položaja glede človekovih pravic v državi, predvsem za zagovornike človekovih pravic, ženske in manjšine.

Z veseljem smo pospremili srečanja iraških sosed in mednarodni dogovor za Irak ter priznavamo dragocenost in pomen tega nenehnega prizadevanja, ki je bistveno pri zagotavljanju varnosti in blaginje v državi in regiji

kot celoti. Države tega območja spodbujamo k dejavnejšim stikom z Irakom z odprtjem diplomatskih predstavništev v Bagdadu in izmenjavo obiskov na višjih ravneh ter k napredku v dvostranskih pogajanjih o dolgu. Z odobravanjem spremljamo povečano vlogo ZN/UNAMI v Iraku skladno z resolucijo Varnostnega sveta ZN št. 1770. S skupnimi močmi bomo še naprej podpirali prizadevanje iraške vlade za izvedbo pokrajinskih volitev pri zavzemanju za narodno spravo ter prizadevanje za mir, stabilnost in varnost v korist vseh Iračanov. Politične akterje v državi spodbujamo, naj storijo vse, da se nasilje neha. Iraku bomo pomagali, da se bo čim prej zmožen vključiti v STO. Vsebinsko pomoč EU, ki vključuje več stikov z iraško vlado na visoki ravni, dopolnjujejo pogajanja EU-Irak o sporazumu o trgovini in sodelovanju; upamo, da se bodo kmalu končala.

Že dalj časa smo zavezani stabilizaciji in razvoju demokratičnega Afganistana. Cenimo Natovo vodenje mednarodnih sil za pomoč pri zaščiti ISAF v tej državi in bomo tesno sodelovali v prizadevanju za uspeh misije posebnega predstavnika OZN Kaia Eideja. Krepimo svoje strateško sodelovanje pri pomoči Afganistanu, tudi s povečanjem prizadevanja za pomoč pri reformi pravosodja in policije ter za boj proti mamilom. Z veseljem pričakujemo podporno konferenco v Parizu 12. junija, na kateri bomo potrdili svojo dolgoročno zavezo razvoju Afganistana. Afganistansko vlado pozivamo, naj še okrepi svoje prizadevanje za boljše vodenje države in človekove pravice, skupaj s svobodo medijev, ter boj proti korupciji, proizvodnji in preprodaji drog, svoje mednarodne partnerje pa, da naj bodo še naprej velikodušni.

Z odobravanjem spremljamo nedavni napredek v Pakistanu, ki vodi v trajno demokratično tranzicijo. Zavezuje se, da bomo demokratično izvoljeno novo vlado podpirali v spopadanju z mnogimi izzivi, pred katerimi se je znašla, pri čemer ne moremo zanemariti nevarnosti nasilnega ekstremizma.

Priznavamo pomembno in dejavno vlogo, ki naj bi jo imela Rusija na mednarodnem prizorišču, zato smo pripravljene z njo sodelovati glede pomembnejših regionalnih in svetovnih vprašanj, ki so skrb obeh strani. Spodbujamo Rusijo, da izpolni svoje mednarodne zaveze glede človekovih pravic in demokratičnega razvoja, tudi v Svetu Evrope in OVSE. Prav tako spodbujamo njeno vključenost v dejaven in pregleden dialog zaradi sodelovanja, ki bo vsem v korist, da bi pospeševali demokratične vrednote in svoboščine.

Kitajskemu narodu izražamo svoje globoko sožalje ob potresu v Sečuanu. Ob priznavanju čedalje pomembnejše vloge Kitajske kot dejavne članice mednarodne skupnosti bomo še naprej spodbujali to državo in se zavzemali, da prevzame večjo vlogo pri reševanju vprašanj svetovnega pomena, kakršna so mednarodni finančni in trgovinski sistem, podnebne spremembe, trajnostni razvoj in širjenje orožja za množično uničevanje. Zavzemamo se tudi za večje regionalno povezovanje, ki pospešuje blaginjo in stabilnost v Vzhodni Aziji. Zaskrbljeni smo zaradi nedavnih nemirov v Tibetu in vse strani pozivamo, da se ne zatekajo ponovno k nasilju. Pozdravljamo nedavno odločitev Kitajske, da bo imela pogovore s predstavniki dalajlame. Obe strani spodbujamo, naj čim prej začneta vsebinski in konstruktivni dialog, ki bo prinesel rezultate. Kitajsko pozivamo, naj sprejme vsebinske ukrepe in tako omogoči državljanom uživanje mednarodno priznanih človekovih pravic. Spodbujamo jo, da izboljša svoje dosežke glede človekovih pravic.

Burmi/Mjanmaru izražamo najgloblje sožalje in skrb za žrtve ciklona Nargis ter našo zavezanost pomagati jim, da si bodo opomogli po tragediji. Mjanmarske oblasti pozivamo, naj izpolnijo svoje zaveze in tujim humanitarnim delavcem omogočijo dostop do območij, ki jih je prizadel ciklon. Potrjujemo naš namen, da bomo še naprej dajali znatno humanitarno pomoč ljudem, ki jih je prizadela nesreča, posebno s skupnim prizadevanjem Združenih narodov, Aseana, mednarodnih in lokalnih agencij ter nevladnih organizacij. Še naprej smo zelo zaskrbljeni zaradi nadaljevanja represije v Burmi/Mjanmaru in pomanjkanja napredka, ki bi vodil k narodni spravi in verodostojnemu prehodu na legitimno civilno vlado. Ponovno izražamo svojo podporo misiji pomoči generalnega sekretarja Združenih narodov in bomo še naprej pritiskali na mjanmarske oblasti, tudi z uporabo ciljnih sankcij, naj začnejo vključujoč dialog z vsemi zainteresiranimi stranmi v državi, z Aung San Suu Kyi in drugimi demokratičnimi predstavniki ter predstavniki etničnih manjšin vred. Zelo smo

zaskrbljeni, ker je mjanmarski režim 27. maja podaljšal hišni pripor Aung San Suu Kyi, in ga pozivamo, naj izpusti njo in vse politične zapornike.

Pozdravljamo nenehno prizadevanje Ukrajine, Gruzije in Republike Moldavije za izpolnjevanje evropskih standardov in njihove težnje ter se zavezuje, da jim bomo pomagali čim prej doseči reformne cilje. Kakor ugotavljamo, so voditelji Nata v Bukarešti poslali jasno sporočilo, da bosta Gruzija in Ukrajina postali članici Nata. Pripravljeni smo sodelovati z vsemi stranmi, da bi pospešili reševanje sporov na tem območju. Znova izražamo svojo zavezanost načelom suverenosti in ozemelske celovitosti Gruzije v okviru mednarodno priznanih meja in pozivamo vse strani, predvsem pa Rusijo, da podprejo ta načela. Pozdravljamo nedavne mirovne pobude gruzijskega predsednika glede Abhazije in neposredne razgovore med stranema v upanju, da bodo prispevali k mirni rešitvi spora.

V Belorusiji, Armeniji, Azerbajdžanu, Kazahstanu, Turkmenistanu, Tadžikistanu, Uzbekistanu in Kirgiziji bomo naprej spodbujali demokracijo, pravno državo in spoštovanje človekovih pravic. Glede Belorusije bomo še vztrajali pri odgovornosti beloruskih uradnikov za zlorabe človekovih pravic. Beloruske oblasti pozivamo, naj brezpogojno in takoj izpustijo vse politične zapornike. Obsojamo uporabo prisilnih sredstev zoper diplomatske misije v Belorusiji.

Še naprej bomo sodelovali pri stabilizaciji Sudana, Somalije in območja Velikih jezer v Afriki. Usklajevali bomo svoje prizadevanje v podporo krepitvi zmogljivosti Afriške unije, vključno s finančno odgovornostjo in oblikovanjem afriških sil v pripravljenosti. Seznanili smo se z zavezo EU, da nadaljuje mirovno prizadevanje v zahodnem Čadu v skladu z zavezami in roki iz resolucije št. 1778 Varnostnega sveta Združenih narodov, ter se zavezuje k sodelovanju pri povečanju pritiska na upornike v Darfurju in vlado Sudana, tudi z izvajanjem sankcij, da bi pospešili namestitev mešane misije Združenih narodov in Afriške unije v Darfurju, spodbudili mirovni proces s posredovanjem posebnih odposlancev Združenih narodov in Afriške unije ter v skladu z resolucijama št. 1593 in 1769 Varnostnega sveta Združenih narodov. Še naprej bomo spodbujali popolno izvajanje celovitega mirovnega sporazuma, ki je trdna podlaga za dolgoročno stabilnost in napredek k demokraciji v Sudanu.

Zimbabvejsko vlado pozivamo, naj takoj ustavi nasilje nad svojim narodom in njegovo ustrahovanje, ki ju podpira država in sta se začeli s predsedniškimi in parlamentarnimi volitvami ter sta tako sovražni do načel demokracije in človekovih pravic, in odločno podpiramo prizadevanje afriških voditeljev za čimprejšnji izhod iz te krize. Generalnega sekretarja Združenih narodov pa pozivamo, naj takoj pošlje skupino za spremljanje človekovih pravic in preprečevanje nadaljnjih zlorab. Drugi krog predsedniških volitev, napovedan za 27. junij, je priložnost za zimbabvejski narod, da svobodno in demokratično izrazi svojo voljo, tako pa da priložnost zagotoviti politične uravnoteženosti v državi. Svoboden in pošten drugi krog predsedniških volitev je ključen za rešitev sedanje krize.

Še naprej bomo sodelovali s partnerji iz Latinske Amerike in Karibov, da bomo širili pridobitve demokracije na zahodni polobli, spodbujali gospodarske priložnosti in družbeni razvoj, podpirali demokratične institucije in človekove pravice ter krepili varnost. Spodbujamo demokratične procese v državah v regiji v skladu z medameriško demokratično listino.

Veseli smo, da je Kuba podpisala Mednarodni pakt o državljanskih in političnih pravicah, in pozivamo vlado, da ga ratificira in dokaže svojo zavezanost, tako da brezpogojno izpusti vse politične zapornike. Sodelovali bomo v podporo človekovih pravic, demokratičnih vrednot in dejavne civilne družbe ter stalnega uresničevanja svobode govora na tem območju. Obsojamo jemanje talcev v katerih koli okoliščinah in pozivamo ilegalne oborožene skupine, naj izpustijo vse talce.

Še naprej bomo sodelovali na dvostranski in večstranski ravni pri spodbujanju demokracije, ohranjanju miru in varstvu človekovih pravic ter s tem v zvezi spodbujamo vse vlade, da pospešujejo in varujejo človekove pravice svojih državljanov. Bili smo med pobudniki in podporniki deklaracije Generalne skupščine Združenih

narodov, da bi opozorili na trpljenje zapornikov oporečnikov po vsem svetu in v čast 60-letnice Splošne deklaracije o človekovih pravicah. Še naprej bomo sodelovali pri podpiranju demokratičnega vladanja po vsem svetu in smo pripravljene spodbuditi večstranske pobude, kakršna je skupnost demokracij.

Zavezani smo podpori uspešnega multilateralizma, ki bo temeljil na močnih in učinkovitih Združenih narodih. Še naprej si bomo prizadevali za krepitev Združenih narodov, da bodo lahko pregledneje in z večjo odgovornostjo dosegali cilje, ki so si jih zastavili v svojem mandatu. Sodelovali bomo pri tem, da bi večstranski sistem ukrepal zaradi varstva svoboščin posameznikov, in bomo poklicali na odgovornost vse režime, ki ne varujejo človekovih pravic prebivalstva. V Združenih narodih bomo podpirali učinkovitejše ohranjanje miru, razorožitev ter dostavo razvojne pomoči in pomoči v hrani.

Priznavamo potrebo po nadaljnjem sodelovanju v boju proti mednarodnemu terorizmu, zlasti z dejavno vlogo ZDA, EU in držav članic v večstranskem protiterorističnem prizadevanju pri OZN. Pripravljene smo delati za uspešno izvedbo globalne protiteroristične strategije OZN. Še naprej bomo sodelovali, da dosežemo mednarodno soglasje za dogovor o celoviti konvenciji Združenih narodov o mednarodnem terorizmu, ki povečuje svetovno prizadevanje za boj proti terorizmu in krepi obstoječi mednarodni pravni okvir za protiteroristično delovanje. Pozivamo k popolnemu uresničevanju protiterorističnih resolucij Varnostnega sveta Združenih narodov (VS) št. 1267, 1373 in 1540 ter podpiramo delo ustreznih odborov VS. Podvojili bomo prizadevanje za zagotovitev, da združeni seznam VS kaže resnična dejstva, vključno s temeljitimi predlogi za nove sezname. Dogovorili smo se, da bomo razširili sodelovanje pri protiterorističnem financiranju, vključno s preprečevanjem zlorabe dobrodelnih organizacij in tihotapljenjem gotovine za financiranje terorizma, ter povečali izmenjavo informacij.

Poskušali bomo poglobiti vezi v skupnem boju proti terorizmu. Zagotovili bomo, da bo prizadevanje za boj proti terorizmu skladno z našimi obveznostmi po mednarodnem pravu, zlasti mednarodnem pravu človekovih pravic, begunskem in humanitarnem pravu. Sprejeli bomo ukrepe za to, da pripadniki terorističnih skupin prava ne bodo zlorabili. Strinjamo se, da boj proti mednarodnemu terorizmu sproža pomembna pravna vprašanja. Nadaljevali in poglobili smo dialog o načelih mednarodnega prava, ki veljajo za naš skupni boj proti terorizmu. Naš dialog pomaga k boljšemu vzajemnemu razumevanju naših pravnih okvirov in omogoča uspešnejše skupno delo.

Veselimo se bližnje ratifikacije in začetka veljavnosti sporazumov o izročanju in vzajemni pravni pomoči med EU in ZDA, ki so pomembni pripomočki za krepitev popolnega sodnega sodelovanja ter za boljše spopadanje z organiziranim kriminalom in terorističnimi kaznivimi dejanji.

Sodelovali bomo v boju proti svetovnim grožnjam, ki jih predstavljajo mednarodni organizirani kriminal, široka korupcija in terorizem. Priznavamo, da mednarodne kriminalne združbe, korupcija na visoki ravni in teroristične mreže destabilizirajo družbo, saj spodkopavajo pravno državo in ovirajo prizadevanje za spodbujanje miru in demokracije. Veselimo se krepitev mednarodnega sodelovanja in skupnega dela, s katerim se bomo sposobni bojevati proti tem svetovnim grožnjam. Pozivamo tudi k polnemu uresničevanju Konvencije OZN proti korupciji, Konvencije OZN proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu in njenih dopolnilnih protokolov, pa tudi drugih instrumentov in resolucij OZN za boj proti organiziranemu kriminalu, korupciji in terorizmu.

Priznavamo, da boj proti mednarodnemu kriminalu in terorizmu zahteva sposobnost izmenjave osebnih podatkov zaradi izvajanja zakonov, pri čemer so popolnoma zaščitene temeljne pravice in civilne svoboščine naših državljanov, zlasti njihova zasebnost in varstvo osebnih podatkov, z ohranjanjem nujnih standardov za varovanje teh podatkov. Naše stalne razprave v Skupini za stike na visoki ravni (KSVR) o okvirih EU in ZDA za varstvo osebnih podatkov so nam omogočile ugotavljanje številnih pomembnih skupnih točk v prijemih, ki temeljijo na skupnih vrednotah. Najboljši način za zagotovitev izpolnjevanja teh interesov je zavezujoč mednarodni sporazum, ki se ukvarja z vsemi vprašanji iz poročila KSVR. Naš izziv pri napredku bo prenesti poglede v večje sodelovanje glede vseh vidikov sodelovanja pri izvajanju zakonov.

Še naprej bomo delovali skupaj, da okrepimo in univerzaliziramo ustrezne pogodbe in režime v zvezi z razoroževanjem in neširjenjem jedrskega orožja. Strinjamo se z nadaljevanjem in nadaljnjim razvojem našega sodelovanja pri pospeševanju strogega izvajanja in spoštovanja ustreznih pogodb, sporazumov in zavez o neširjenju jedrskega orožja. Ustrezno bomo sodelovali pri programih, katerih cilj je ozaveščanje in izboljševanje sposobnosti držav za preprečevanje in nasprotovanje grožnji z orožjem za množično uničevanje (OMU), vključno z bojem proti financiranju širjenja jedrskega orožja in grožnji jedrskega terorizma. Nadaljevali bomo skupno prizadevanje za boljše usklajevanje pri večstranski krepitvi zmogljivosti in pomoči tretjim državam pri neširjenju jedrskega orožja, pri čemer se bomo opirali na skupno podporo resoluciji VS ZN št. 1540 in sklepu VS ZN za razširitev pomembnega dela teh splošnih prizadevanj z uporabo VSZN št. 1673 (2006) in 1810 (2008). Pozivamo k geografski razširitvi svetovnega partnerstva G8 proti širjenju orožja in snovi za množično uničevanje. Skupaj se bomo lotili izzivov zaradi nespoštovanja ureditev, ki omejujejo uporabo ali širjenje orožja za množično uničevanje, ter nadaljevali plodni dialog o preverjanju in ustreznosti, vzpostavljen na vrhu leta 2005, da se ugotovijo priložnosti za skupne pobude. Še naprej bomo razvijali sodelovanje v boju z jedrskim terorizmom, zlasti s Svetovno pobudo za boj proti jedrskemu terorizmu, katere partnerice so vse države članice EU.

Priznavamo potrebo po nadaljnjem sodelovanju pri preprečevanju mednarodnega piratstva in boju proti njemu, zlasti v okviru OZN.

Varnostni izzivi, s katerimi se srečujemo, zahtevajo povečano sodelovanje pri kriznem upravljanju. Priznavamo, da sodobno krizno upravljanje zahteva celovit prijem. Svoj odziv na krize lahko izboljšamo s tesnim sodelovanjem glede vseh vidikov kriznega upravljanja, utemeljeno na sodelovanju z OZN, drugimi državami, Natom in po potrebi z drugimi večstranskimi organizacijami ter skladno z vsemi naštetimi, pri čemer bomo posvečali posebno pozornost izboljševanju čezatlantskega sodelovanja v civilnih vidikih kriznega upravljanja in preprečevanja spopadov po našem dogovorjenem delovnem načrtu. Priznavamo prispevek, ki ga svetu lahko da močna vloga EU v kriznem upravljanju, ter podpiramo tesnejše odnose med EU in Natom, s čimer se bomo bolje lotili široke palete vprašanj skupnega interesa, povezanih s kriznim upravljanjem.

Podpirali se bomo in aktivno delovali skupaj v duhu medsebojnega spoštovanja in sodelovanja za izboljšanje mednarodnega kazenskega pravosodja ter povečanje odgovornosti za vojne zločine, genocid in zločine proti človeštvu.

Zavedajoč se resne nevarnosti, ki jo predstavljata proizvodnja in trgovanje s kokainom, podpiramo okrepljeno sodelovanje pri izmenjavi podatkov obveščevalnih služb in dejavnosti preprečevanja na tem področju ter se zlasti zavezujemo, da bomo pospeševali izmenjavo informacij in usklajevanje prizadevanj za pomoč pri obravnavi tihotapljenja drog iz Latinske Amerike, posebno v zahodno Afriko.

Čezatlantsko partnerstvo

Čezatlantsko gospodarstvo je najpomembnejše dvostransko gospodarsko razmerje na svetu in se je v zadnjih letih še okrepilo. Z Okvirom za razvijanje čezatlantskega gospodarskega povezovanja, ki smo ga podpisali na vrhu aprila 2007, je bilo doseženo tesnejše čezatlantsko gospodarsko povezovanje in rast s pospeševanjem zakonodajnega sodelovanja, povezovanjem kapitalskih trgov, vlaganjem in inovacijami ter s spodbujanjem varstva pravic intelektualne lastnine in olajševanjem varnega trgovanja. Podpiramo delo Čezatlantskega gospodarskega sveta (TEC) in si bomo prizadevali, da bo postal učinkovit forum za spodbujanje konkretnega odpravljanja ovir v odnosih med EU in ZDA na trgovinskem in naložbenem področju. Da bo lahko TEC glede na svoje pristojnosti dosegel vzpostavitev čezatlantskega trga brez ovir, je bistveno, da obe strani izpolnjujeta svoje zaveze, ki so načrtane v poročilu o napredku, podanem na vrhu.

Sodelovanje med našimi zakonodajalci je odločilnega pomena za nadaljnje združevanje naših gospodarstev in podpira naš skupni interes za pospeševanje svetovne blaginje. Pričakujemo, da bodo izboljšave naših regulativnih postopkov koristile deležnikom in pripomogle k zmanjševanju nepotrebnih razlik v predpisih. V

zvezi s tem bomo nadaljevali naše prizadevanje za obravnavo metodoloških vprašanj glede ocenjevanja vpliva predpisov in analize tveganja prek Foruma za zakonodajno sodelovanje na visoki ravni (High Level Regulatory Cooperation Forum) in dialoga med Evropsko komisijo in ameriškim Uradom za upravljanje in proračun (U.S. Office of Management and Budget).

Skupaj se tudi zavezujemo k vzpostavljanju odprtega globalnega naložbenega okolja, saj so odprte naložbene politike temeljnega pomena za čezatlantsko in svetovno gospodarsko rast in blaginjo. Pozdravljamo podporo TEC v zvezi s pomenom odprtih naložb in ne bomo popuščali domačim protekcionističnim težnjam, nasprotovali pa bomo tudi protekcionizmu v tujini. Zavezujemo se še naprej krepiti naložbeni dialog med EU in ZDA, ki naj bi še naprej pospeševal čezatlantsko vlaganje in razvoj skupnih pristopov k svetovnim naložbenim vprašanjem.

Izboljšali bomo naš skupni cilj učinkovite zaščite in uveljavljanja pravic intelektualne lastnine. V ta namen si bomo v sodelovanju z drugimi trgovinskimi partnerji prizadevali do konca tega leta skleniti vpliven sporazum proti trgovini s ponarejenimi izdelki (Anti-Counterfeiting Trade Agreement – ACTA).

Prvostopenjski sporazum med EU in ZDA o zračnem prometu, ki se začasno uporablja od 30. marca, odpira novo obdobje v čezatlantskem zračnem prometu. Podpiramo začetek druge faze pogajanj 15. maja v Sloveniji, katerih namen je nadaljnja liberalizacija čezatlantskega trga zračnega prometa.

Veselimo se novega sporazuma med EU in ZDA o letalski varnosti, ki bo poglobil partnerstvo glede varnostnih predpisov (pri poletih) čez Atlantik in prispeval k nadaljnjemu izboljšanju varnosti v naših sistemih v zračnem prometu in med njimi. Pozivamo obe strani, da pospešita svoje delo in tako omogočita podpis sporazuma do konca junija.

Upošteevamo osnovni cilj svobodnega in varnega prevoza blaga čez Atlantik z izvajanjem večplastnih varnostnih ukrepov, odvisno od tveganja. Podpiramo nedavno sprejetje načrta za medsebojno priznavanje naših partnerskih tržnih programov za leto 2009 in nedavno izmenjavo carinskih uradnikov.

Ponovno potrjujemo našo zavezanost za krepitev zmogljivosti gospodarstev EU in ZDA za inovacije s spodbujanjem pomena in možnih koristi večjega čezatlantskega sodelovanja pri inovacijskih dejavnostih.

Zavedamo se, da bi moralo biti varno potovanje brez vizumov med celinama v korist državljanom EU in ZDA. Od našega zadnjega sestanka na vrhu smo na to področje vložili veliko truda. Skupaj si bomo prizadevali povečati varnost potovanja brez vizumov, ZDA pa ohranjajo zavezo, da bodo kar najhitreje razširile svoj program odprave vizumov (Visa Waiver Programme – VWP) na vse države članice EU, z vključitvijo dodatnih držav članic še letos.

Svetovni izzivi

Svobodna in poštena trgovina ter odprti naložbeni režimi so temelj svetovne gospodarske rasti. Še naprej smo zavezani čim prej doseči velikopotezne in uravnotežene izide pogajanj o razvojnem programu iz Dohe v okviru Svetovne organizacije za trgovino – WTO, ki odpirajo nov dostop na trg ter gospodarske možnosti za spodbujanje razvoja in zmanjševanje revščine. Pozivamo vse članice WTO, da pomembno prispevajo k nadaljnjim pogajanjem, zato da se v naslednjih nekaj tednih doseže preboj in se kot prednostna zadeva sklene sporazum.

Zavedamo se sedanjih težkih razmer v mednarodnem finančnem sistemu. Uvedli bomo ustrezne individualne in kolektivne ukrepe za obravnavo systemskega tveganja in povrnitev zaupanja vlagateljev. Na multilateralnih forumih in z dvostranskim sodelovanjem si bomo skupaj prizadevali podpreti stabilnost mednarodnega finančnega sistema. To vključuje tudi krepitev preudarnega nadzora, izboljšanje obvladovanja tveganja in plačilne sposobnosti, povečanje preglednosti ter spodbujanje mednarodnega sodelovanja med nadzorniki in centralnimi bankami.

Glede razvojnega sodelovanja potrjujemo našo zavezanost, da odločilno prispevamo k razvojnim ciljem tisočletja Milenijske deklaracije, ki so bili dogovorjeni na vrhu 2000, in k razvojnim ciljem, o katerih smo se sporazumeli na drugih mednarodnih forumih. Znova bomo okrepili prizadevanje za doseganje teh ciljev in zlasti za spoštovanje naše zaveze o povečani pomoči Afriki, ki je bila sprejeta leta 2005 v Gleneaglesu in je za več kakor dvakrat zvišala uradno razvojno pomoč Afriki do leta 2010 v primerjavi z letom 2004. Obnovili bomo tudi svoje prizadevanje za izboljšanje kakovosti in učinkovitosti pomoči v skladu s Pariško deklaracijo o učinkovitosti pomoči. Zavezani smo k uspešnemu izidu na 3. forumu na visoki ravni za učinkovito pomoč, ki bo potekal v Akri naslednjega septembra.

Izhajajoč iz obsežnega dela, ki sta ga Evropska unija in ZDA opravili pri afriškem razvoju, vključno z nedavnim obiskom predsednika Busha v Afriki, nedavno sprejeto strategijo EU-Afrika in akcijskim načrtom ter prizadevanjem G8, jamčimo za našo zavezo, da bomo pomagali uresničiti razvojno zmogljivost Afrike; da se bomo bojevali proti nalezljivim boleznim, kakršne so HIV/AIDS in malarija; da bomo podpirali človekove pravice, demokracijo in dobro upravljanje ter skrbeli za naložbe, podjetništvo in gospodarsko rast.

Skupaj nas zelo zanima podpora svetovnemu zdravju. Še naprej bomo podpirali partnerske države pri njihovem delu za doseganje ciljev Milenijske deklaracije, povezanih z zdravjem. Odgovorni smo za napredek pri uresničevanju naših obljub v boju proti HIV/AIDS, malariji, tuberkulozi, otroški paralizi in drugim boleznim. Združili se bomo v boju proti zanemarjenim tropskim boleznim. Še naprej bomo delali skupaj v podporo prizadevanju v partnerskih državah, da bi okrepili njihove zdravstvene sisteme in predvsem izboljšali razpoložljivost ustrezno usposobljenih zdravstvenih delavcev. Pod okriljem Svetovne zdravstvene organizacije bomo oblikovali nezavezujoč prostovoljni »kodeks ravnanja« za zaposlovanje zdravstvenih delavcev, ki podpira zdravstvene sisteme, ne da bi ustvarjal politike, ki spodbujajo diskriminacijo pri zaposlovanju in najemanju zdravstvenih delavcev na nacionalni podlagi. Poskušali bomo pridobiti dodatno podporo naših zasebnih sektorjev temu prizadevanju.

Ob priznavanju, da je izobraževanje temelj uspešne družbe in rastočega gospodarstva, bomo delovali v partnerstvu z državami v razvoju, da bi izboljšali kakovost in dostop do izobraževanja. Spodbujali bomo celovit prijem ob izravnavanju podpore različnim ravnam in vrstam izobraževanja ter glede na državo. Zavezani smo spoprijemanju s svetovnim pomanjkanjem učinkovitih učiteljev s podporo usposabljanju, zaposlovanju, ohranjanju in razvoju usposobljenosti učiteljev.

Zavedamo se potrebe vseh držav, vključno z največjimi gospodarstvi, po prevzemanju odgovornosti za obravnavanje medsebojno povezanih izzivov podnebnih sprememb, energetske varnosti in učinkovitosti.

Glede na Okvirno konvencijo ZN o spremembi podnebja (UNFCCC) smo zavezani zagotovitvi sporazuma do konca leta 2009, da bi omogočili polno, učinkovito in trajnostno izvajanje konvencije z dolgoročno delovanjem zdaj, do leta 2012 in po tem. EU in ZDA si bosta prizadevali za iskanje svetovnega sporazuma o reševanju podnebnih sprememb na pomembnih srečanjih gospodarstvenikov in G8, z vključevanjem v mednarodna pogajanja v okviru UNFCCC v skladu z našimi ustreznimi politikami.

Prav tako bomo nadaljevali sodelovanje pri politikah podnebnih sprememb in drugih okoljskih problemih z dialogom med EU-ZDA na visoki ravni o podnebnih spremembah, čisti energiji in trajnostnem razvoju, s poudarkom na problemih, kakršni so pospeševanje tržno usmerjenih nacionalnih politik za zmanjševanje izpustov toplogrednih plinov, pospeševanje trgovine in vlaganja v nove čiste tehnologije, zmanjševanje onesnaževanja zraka in odpadkov, boj proti nezakoniti sečnji in preprečevanje izgube biotske raznovrstnosti.

Še naprej bomo sodelovali pri energiji z našim letnim strateškim energetskega poročilom, vključno z izvajanjem skupnega akcijskega načrta o biogorivu, ter podpirali na novo začeto Mednarodno partnerstvo o sodelovanju pri energetski učinkovitosti in krepili Mednarodno agencijo za energijo. Še naprej bomo krepili tudi naše znanstveno in tehnološko sodelovanje pri podnebno-energetskih spremembah na dogovorjenih prednostnih področjih, kakršna so trajnostna proizvodnja in uporaba biogoriva, čisti in obnovljivi energetski viri, zajemanje

in skladiščenje ogljika, vodikove gorivne celice, vplivi podnebnih sprememb in možnosti za izboljšanje dostopa do financiranja čezatlantskih raziskav.

Pri energetske varnosti poudarjamo pomembnost rastoče konkurenčnosti na energetskih trgih in pospeševanja tržno usmerjenih rešitev za razvejanje razvoja in prehod energetskih virov na svetovni trg, vključno s celovitim izvajanjem načel G8 iz St. Peterburga. Delali bomo skupaj z Ukrajino za povečanje preglednosti in učinkovitosti njenih energetskih trgov ter podpirali mednarodno prizadevanje za sanacijo in posodobitev njenih tranzitnih omrežij. Pospeševali bomo regionalno sodelovanje pri energiji z državami Črnega morja, kaspijskega območja, Srednje Azije in Iraka ter spodbujali razvoj mnogoterih cevovodov, kakršna sta projekta Nabucco in Turčija-Grčija-Italija, za dobavo dodatnega zemeljskega plina Evropi iz raznovrstnih virov.